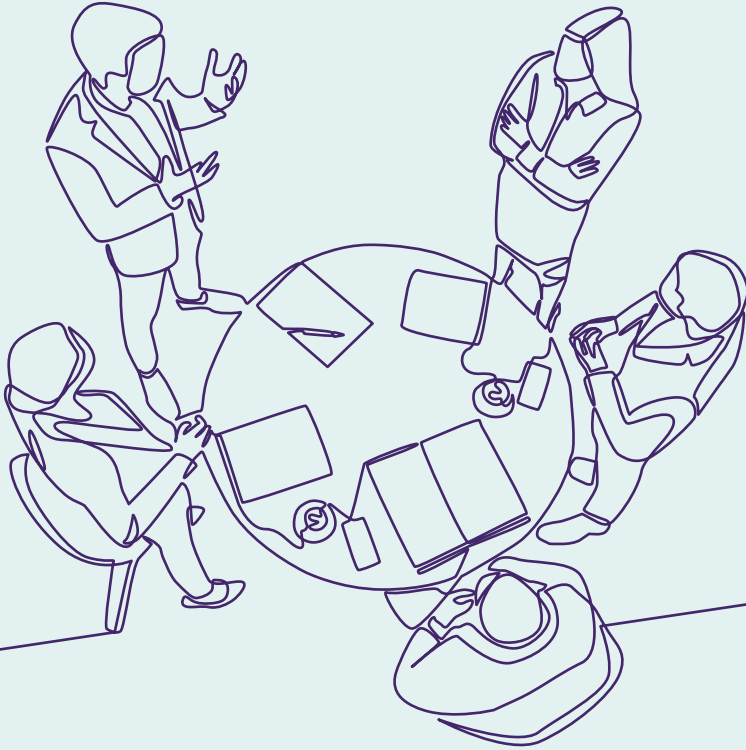

BÜYÜKŞEHİR GENÇLİK MECLİSLERİNDE YÖNETİŞİM KARNESİ 2024

**ARGÜDEN
YÖNETİŞİM
AKADEMİSİ**

GENÇLİK AĞI

BÜYÜKŞEHİR GENÇLİK MECLİSLERİNDE YÖNETİŞİM KARNESİ 2024

- 2022 verilerine göre çalışma yapılmıştır -

ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ YAYINLARI

YAZARLAR

Sürücan Batmaz (Proje Lideri)

Açelya Arslan

Beyzanur Buruk

Erben Samet Arifoğlu

Furkan Doğar

Mehtap Koçan

Melek Sezer

Orhan Erdoğan

ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ

Her hakkı saklıdır. Bu kitabın hiçbir kısmı yayıncısının izni olmaksızın elektronik veya mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi saklama, erişim sistemi de dâhil olmak üzere herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, para ile satılamaz.

Ağustos 2024

ISBN: 978-605-2288-29-0

ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ

Akasya Caddesi No:2 Göztepe Mah., Göksu Anadolu Hisarı,
34815 İstanbul, Türkiye Telefon: +90 (216) 280 51 14

www.argudenacademy.org

- 5** ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ'NDEN
- 6** ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ GENÇLİK AĞI'NDAN
- 7** PROJE EKİBİ
- 8** İYİ YÖNETİŞİM NEDİR?
 - A. Yönetişim ≠ Yönetim
 - B. İyi Yönetişim
- 9** İYİ YÖNETİŞİM İLKELERİ
- 10** KENT KONSEYİ NEDİR?
- 11** GENÇLİK MECLİSİ NEDİR?
- 12** İYİ YÖNETİŞİM İLKELERİ İLE PARAMETRELERİN İLİŞKİLENDİRİLMESİ
- 14** BÜYÜKŞEHİR GENÇLİK MECLİSLERİNDE YÖNETİŞİM PROJESİ AMACI
- 15** ARAŞTIRMA METODU
- 16** ARAŞTIRMA SONUÇLARI
 - A. Şehirlerin Yönetişim İlkeleri Bazlı Puanları
 - B. Şehirlerin İyi Yönetişim İlkeleri Bazında En Düşük Notları
 - C. Şehirlerin İyi Yönetişim İlkeleri Bazında En Yüksek Notları
- 19** GENEL DEĞERLENDİRME
- 21** İYİ ÖRNEKLER
 - A. Başkent Gençlik Meclisi - Yerelde Gençlerin Aktif Katılımı Çalıştayı
 - B. İzmir Büyükşehir Belediyesi - Demokratik Katılımda Gençlerin Rolü Konferansı
 - C. Salto Youth
- 24** SONUÇ VE ÖNERİLER

ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ'NDEN

Argüden Yönetişim Akademisi, kamu, sivil toplum, özel sektör ve uluslararası kurumlarda iyi yönetim kalitesini artırmaya adanmış bir Vakıftır. Akademi olarak çalışmalarımızı iyi yönetim kültürünün gelişimi ve yayılımında “mükemmeliyet ve ilk başvuru” adresi olma ölküsüyle gerçekleştiriyoruz.

Sürdürülebilir ve kapsayıcı bir geleceğin ancak kurumlarına güven duyulan bir toplum inşasıyla mümkün olduğuna inanıyoruz. Bu inançla, 7'den 77'ye her yaş grubu; özel sektör kurumları, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve uluslararası organizasyonların liderlerine yönelik çalışmalar yürütüyoruz.

Çalışmalarımızla; kaynakları etkin kullanmak ve riskleri yönetmek üzere oluşturulan kurumların, paydaşlarının güvenini kazanmasını sağlayacak yaklaşımlarını destekliyoruz. Entegre bir iyi yönetim yaklaşımı doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz iş birlikleriyle, dünya standartlarındaki uzmanlığımızı hem günümüzün hem de gelecek nesillerin yaşam kalitesini artırmak için değerlendiriyoruz. Hedeflerimiz doğrultusunda;

- Yeni nesil liderlerin iyi yönetim kültürünü özümsemelerini sağlamak üzere, çocukların, gençlerin, kamu, sivil toplum ve özel sektör temsilcilerinin iyi yönetimi deneyimleyerek öğrenmeleri için eğitimler düzenliyoruz.
- İyi yönetim bilincinin artması için özgün metodolojiler geliştiriyor, araştırmalar yürütüyor, “iyi örnekler” aracılığıyla öğrenme hızını artırıyoruz.
- İyi yönetimin “dünyanın sürdürülebilirliği ve yaşam kalitesinin yükseltilmesindeki anahtar rolünü” vurgulayan yayınlarımızla dünyaya entelektüel katkılar sağlıyoruz.
- İyi yönetim kültürünün yaygınlaştırılması için uluslararası kuruluşlar, üniversiteler, kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri geliştiriyor, birlikte hareket ederek yarattığımız etkiyi artırmak üzere çalışmalar gerçekleştiriyoruz.
- İyi yönetim alanında gerçekleştirdiğimiz etkinliklerle, bu alandaki küresel gelişmelerden tüm paydaşların haberdar olmalarını sağlıyor, paylaşım ortamları oluşturuyoruz.
- İyi yönetim konusundaki akademik çalışmalarını ödül ve burslarla teşvik ediyoruz.
- İyi yönetim kültürünü zenginleştiren uluslararası standart ve metodolojilerin gelişimine destek oluyor, savunuculuğunu yapıyor ve yayılımına katkı sağlıyoruz.

ARGÜDEN YÖNETİŞİM AKADEMİSİ GENÇLİK AĞI'NDAN

Argüden Yönetişim Akademisi'nin iyi yönetişimi toplumun her kesimine yayma vizyonuna uygun olarak bugünün ve geleceğin liderleri olan gençlerin iyi yönetişimi anlamasına ve uygulamasına destek olma amacını güdüyoruz.

Gençlik Ağı olarak, iyi yönetişimin uygulanması ve toplumda yaygınlaşması için araştırma, yayın, eğitim ve iletişim faaliyetleri düzenliyor ve gençler arasında iyi yönetişimin yaygınlaşması için çalışmalar yapıyoruz. Genç liderler olarak bir araya gelip iletişim kurabildiğimiz bir platform olan Gençlik Ağı'nda iyi yönetişimi geliştirmek amacıyla projeler tasarlıyor ve uyguluyoruz.

Her Gençlik Ağı üyesi, proje ve program fikri geliştirebilme ve fikir sahibinin liderliğinde hayata geçirme imkanına sahiptir. Gençler düşüncelerini ve hayallerini projelere dönüştürürken Gençlik Ağı içerisinde tüm paydaşların yararını gözetmeyi sağlayan mekanizmalar mevcuttur. Bunlar; Akademi Temsilcileri, Ekip Liderleri, İletişim Kurulu, İş Birliği Kurulu ve Organizasyon Gelişim Kurulu'dur.

2019'un Kasım ayında temelleri atılan Gençlik Ağı, zaman içerisinde planlanan YÖN101 Eğitimi Programı, Aristo Sosyal Girişimcilik Programı ve Sürdürülebilirlik101 Eğitimi aracılığıyla gelecek için inisiyatif almak isteyen tüm gençlere kapısını açıyor. Gençlik Ağı'nda 2024 yılı itibarıyla 25 şehirden, 57 üniversiteden 184 üye aktif olarak rol alıyor. Baş kurduğumuz gençlerle güçlü iletişimimiz aracılığıyla iyi yönetişimi geliştirmek amacıyla çalışmalar yürütüyor, faaliyetler tasarlayıp uygulayan bir platform olarak varlığımızı sürdürüyoruz. Büyükşehir Gençlik Meclislerinde Yönetişim ekibi olarak ekibin ortak çalışması olan bu Rapora ek olarak, eğitim programlarını yöneten ekiplerde aktif rol üstleniyor, ek olarak Üniversitelerde Yönetişim Uygulamaları Programı, Öğrenen Çocuk: Sorumlu Birey Programı gibi pek çok faaliyette sorumluluk alıyoruz.

Cumhuriyetimizin 2. yüzyılı başlarken, toplum olarak karşılaştığımız sorunlardan şikayetçi olmak yerine problemlere getirilecek çözümün bir parçası olmak isteyen gençler olarak Argüden Yönetişim Akademisi'nin desteğiyle **"Cumhuriyete Sözümüz Var"** etkinliğini gerçekleştirdik. Gençler olarak hem Cumhuriyete söz verdik, hem de sözümüzü söyledik. Gençliğin Manifestosu'nu yayınladığımız Cumhuriyete Sözümüz Var Gençlik Zirvesinde; gençlerin, her sektörden profesyonellerin, akademisyenlerin ve basınla ilgiliyle 18 Kasım 2023'te İstanbul Miniaturk'te gerçekleştirdik.

PROJE EKİBİ

Açelya Arslan
Hacettepe Üniversitesi
Sosyoloji'23
Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Sosyal Politika
(Yüksek Lisans) - Devam ediyor
acelyaarslann@gmail.com

Beyzanur Buruk
Altınbaş Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve
Kamu Yönetimi'21
Topkapı Üniversitesi
Deniz Siyaseti ve Stratejileri
(Yüksek Lisans) - Devam ediyor.
burukbeyzanur@gmail.com

Erben Samet Arifoğlu
Marmara Üniversitesi
İşletme'23
İstanbul Üniversitesi
Müzecilik 1. Sınıf
erben34samed@gmail.com

Furkan Doğar
Boğaziçi Üniversitesi
Elektrik-Elektronik Mühendisliği'21
Gazi Üniversitesi
Elektrik-Elektronik Mühendisliği
(Yüksek Lisans) - Devam ediyor.
furkandogar@gmail.com

Mehtap Koçan
İstanbul Teknik Üniversitesi
İnşaat Mühendisliği'23
Geoteknik Mühendisliği
(Yüksek Lisans)'25
mehtapkocan0@gmail.com

Melek Sezer
Marmara Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası
İlişkiler (İng)
meleksezer16@gmail.com

Orhan Erdoğan
İstanbul Üniversitesi
İktisat'17
oeistanbul@gmail.com

Sürücan Batmaz
Proje Ekip Lideri
Altınbaş Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi'20
bsurucan@gmail.com

İYİ YÖNETİŞİM NEDİR

A. Yönetişim ≠ Yönetim

Yönetişim, tüm vatandaşların yaşam kalitesinin iyileşmesini ve bunun sürdürülebilirliğini sağlayan bir kültürdür. Kurumların karar süreçlerini ve alınan kararların uygulanmasının denetimini kapsar.

Yönetişim kuruma bugün ve gelecekte hangi hedeflere ulaşacağı konusunda doğru kararlar alması için yön gösteren, bu kararların kurum değerleri ve önerilen yön ile uyumunun denetleyen kültürüdür.

Yönetim ise tanımlanmış yetkiler ve çizilmiş olan yön doğrultusunda çalışmaların kurum değerleri ile uyumlu olarak yürütülmesidir.

B. İyi Yönetişim

İyi yönetişim esas olarak güven kavramına dayanır. Bir kurumun başarısı ve fayda yaratması ancak paydaşların kuruma güven duyması ile sağlanabilir. Bu durum aynı zamanda kaynakları doğru kullanabilmek ve ortak kaynaklara erişebilmek için de önemlidir. İyi yönetişim kültürü **tutarlılık, sorumluluk ve duyarlılık, hesap verebilirlik, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, etkililik ve verimlilik** ile **temsil ve katılım** ilkeleriyle şekillenir. Böyle bir kültürün benimsenmesi kurumların yönetim süreçlerinde;

- İlgili tüm paydaşların ihtiyaç ve taleplerinin adil ve kapsayıcı bir yaklaşım ile değerlendirmesi,
- Kaynakların tahsisinde ve kararların verilmesinde sorumlu, adil ve katılımcı olunması,
- Alınan kararların nedenleri, beklenen etkileri ve kararlar uygulandıktan sonra ortaya çıkan sonuçların tüm paydaşlar tarafından anlaşılır, şeffaf ve veriye dayalı şekilde paylaşılması,
- Karar ve faaliyetler ile ilgili tüm süreç ve sonuçlara dair kamuoyuna hesap verilmesi,
- Karar alma süreçlerinin etkililik ve verimliliğinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi,
- Paydaşlarla anlamlı bir etkileşim kurulması ve iş birliği sağlanması,
- Kurumsal öğrenme ve sürekli gelişime açık olunması,
- Kurumsal işleyişte entegre (bütünsel) ve tutarlı bir anlayışın geliştirilmesi anlamına gelir.

İyi yönetişim kültürü tutarlılık, sorumluluk ve duyarlılık, hesap verebilirlik, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, etkililik ve verimlilik ile temsil ve katılım ilkeleriyle şekillenir.

İYİ YÖNETİŞİM İLKELERİ

Tutarlılık: Plan, hedef, karar ve faaliyetlerin hem birbiri ile hem de zaman içinde uyumlu olmasını ifade eder. Aynı zamanda kurum içi paydaşlar, diğer alt ve üst yönetimler, ulusal ölçekteki plan ve hedefler ile uluslararası vizyon ve yol haritaları ile uyum ve eş güdümlü sağlanması anlamına gelir. Bu uyum, kurumun kendi gelişimini izlemesini, gelişim alanlarını tespit ederek gerekli iyileştirmelerin yapılmasını ve gelecekteki karar ve faaliyetlerinin tüm paydaşların gözünde öngörülebilirliğini mümkün kılar.

Sorumluluk ve Duyarlılık: Kurumların karar alırken, kaynak tahsis ederken ve faaliyetlerini yürütürken tüm paydaşların, yaşanan çevrenin ve gelecek nesillerin menfaat ve beklentilerini dikkate almasını ifade eder. Böylece farklı sosyal grupların ihtiyaç ve taleplerine etkin ve zamanında cevap verilirken, üretilen değer ve faydanın sürdürülebilirliği sağlanır.

Hesap Verebilirlik: Kamu kaynaklarının vatandaşlara ve hukuka karşı sorumlu bir şekilde kullanılmasını ifade eder. Karar vericilerin verdikleri kararlar ile kaynakları nasıl kullandıklarına dair kamuoyu ve diğer paydaşlara doğru ve eksiksiz bilgi vermesini gerektirir. Faaliyetlerin hem vatandaşların ihtiyaçlarına cevap vermesi hem de mevzuata uygunluğu açısından değerlendirilmesine yönelik denge ve denetleme mekanizmaları ile sağlanır.

Adillik ve Kapsayıcılık: Kaynakların kullanılmasında, kararların alınmasında ve kararların uygulanmasında farklı sosyal gruplara yönelik ihtiyaç ve taleplerin dikkate alınmasını ifade eder. Böylece sunulan hizmetler ile tüm gruplara ihtiyaçları doğrultusunda ve dengeli bir şekilde fayda sağlanır. Vatandaşlar ile kurumlar arasındaki güven oluşur.

Şeffaflık: Tüm karar süreçleri, bunların uygulanması, kaynakların kullanılması ve ortaya çıkan etkiler ile ilgili anlaşılır, doğru ve eksiksiz bilginin kamuoyu ve tüm paydaşların erişimine açık olmasını ifade eder. Böylece kurumları izleme ve değerlendirme imkânı yaratır. Hesap verebilirliğin ve vatandaşlar ile kurumlar arasında güvene dayanan bir ilişki kurulmasının ön koşuludur.

Etkililik ve Verimlilik: Mümkün olan en az kaynak ile amaçlanan ve mümkün olan en fazla etkiyi yaratmayı hedefler. Bu hedefin gerçekleşmesi kararın hayata geçirilmesi aşamasında beklenen etkinin oluştuğu ve çalışmanın öngörülen kaynak ve süre içerisinde gerçekleştirildiği anlamını taşır.

Temsil ve Katılım: Tüm planlama ve karar alma süreçlerinde vatandaşlar ve sivil toplum başta olmak üzere tüm paydaşların anlamlı bir şekilde yer almasını ifade eder. Dolayısıyla gündemin belirlenmesinden uygulama ve sonuçların değerlendirilmesine kadar bütün süreçlerde paydaşların haberdar olması, ilgili bilgiye erişiminin olması,

etki yaratabilmesi ve bu süreçlere katkı sağlayabilmesi anlamına gelir. Katılım süreci karar vericilerin farklı fikirleri değerlendirerek eldeki bilgi, imkanlar ve belirlenmiş olan politika hedefleri çerçevesinde en etkin kararı almasına yardımcı olur. Anlamli katılım;

- katılımı sağlanan tüm paydaşların katılım öncesi konu ile ilgili bilgilendirilmesini,
- katılım sürecinin etkileşim yoluyla (çift taraflı bilgi akışı) yürütülmesini,
- kararların hangi görüşler ve nedenler doğrultusunda alındığı konusunda paydaşlar ile bilgi paylaşılmasını,
- kamuoyunun kararlar uygulandıktan sonra istenilen etkiye ulaşıp ulaşılmadığına dair bilgilendirilmesini
- katılım mekanizmalarının süreç boyunca düzenli olarak çalışmasını ve gelişim için önerilerin alınmasını ifade eder.

Anlamli katılım paydaşların görüş ve önerilerinin alınması ile fikir zenginliği yaratır, etkili ve verimli planlama ile kaynak tahsisini destekler ve bu yolla karar kalitesini artırır.

KENT KONSEYİ NEDİR?

Kent konseyleri, demokratik toplumların temeli olan yerel düzeyde siyasal katılımın etkili aracı olarak kabul edilmektedir. Bölgede ikamet eden bireylerin, parti üyeliğine bakılmaksızın kent konseyine aktif olarak katılma ve görev alma hakkına sahip olduğunu belirtmekte fayda var. Yerel yönetimler halka en yakın kurumlar olmaları nedeniyle çok önemli bir rol üstlenmektedir. Kent konseyi bir iletişim aracı olarak hizmet eder ve kent sakinleri ile yerel yönetim arasında doğrudan temsili sağlar.

Türkiye, siyasal katılımı ve yönetişimi geliştirmek amacıyla yerel yönetim sisteminde çeşitli düzenlemeler ve değişiklikler hayata geçirmiştir. Örneğin 2003 yılında “Yerel Gündem 21” sürecinin başlatılması ve Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun kabul edilmesi kurum ve kuruluşlarımızda demokratik kontrolü ve hesap verebilirliği içeren bir yönetim anlayışını ön plana çıkarmıştır. Bu düzenlemelerde aynı zamanda kamu hizmetlerinin halka en yakın birimler tarafından, yerellik ilkesine uygun ve siyasal katılımın desteklenmesi yönünde yürütülmesi çağrısı da yapılmıştır. Kent konseylerinin oluşumunda halkın temsiline ilişkin sorunların çözülmek istenmesi büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de kent konseylerinin kurulmasına ilişkin yasal çerçeve, Belediye Kanunu’nun 76. maddesi uyarınca 2005 yılında çıkarılan Kent Konseyi Yönetmeliği ile oluşturulmuştur. Kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarının belirlenmesinden Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sorumludur.

Kent konseyleri belediyelere doğrudan bağlı olmasa da belediyelerle yakın ilişkiler içinde olup belediyelerden destek ve mali yardım almaktadır. Kent konseylerinin temel amacı, yerel halkın kendilerini doğrudan etkileyen kentsel sorunlara ilişkin görüş ve önerilerini ifade edebilecekleri bir platform sağlamaktır. Kent konseyleri; bünyesinde kadın meclisleri, çocuk meclisleri, gençlik meclisleri gibi çeşitli çalışma grupları ve meclisleri bulundurmaktadır.

Kent konseyi bir iletişim aracı olarak hizmet eder ve kent sakinleri ile yerel yönetim arasında doğrudan temsili sağlar.

Kent konseyleri, karar alma süreçlerinde etkili olmak için çeşitli yöntemler kullanır. Üyeleri kentin çeşitli kesimlerini temsil eder ve görüş alışverişi için danışma ve katılım yöntemlerini benimsemektedir. Raporlar ve analizlerle karar alıcıları bilgilendirir ve çözüm önerileri sunarlar. Lobiler ve ikna çalışmaları yürüterek kentin çıkarlarını savunmakta ve işbirliği içinde diğer paydaşlarla çözümler üretmektedirler. Vatandaş bilgilendirme ve farkındalık yaratma çalışmalarıyla halkın katılımını artırarak karar alma sürecini şeffaf bir şekilde ileterek kabul edilmesini sağlamaktadırlar. Bu yöntemler sayesinde kent konseyleri, kentin geleceğini şekillendirme sürecinde etkin bir rol oynamaktadır.

GENÇLİK MECLİSİ NEDİR?

Kent Konseyleri, bünyesinde belirli bir bölgede yaşayanların karşılaştığı sorunları çözmeye yönelik meclisler ve çalışma grupları bulunmaktadır. Bunlardan biri gençlik meclisleridir. Gençlik meclisleri gençlerin dile getirdiği sorun ve problemlere çözüm üretilmesini kolaylaştırır, kent konseyi veya ilgili belediye birimi ile iletişim kurar. Gençlik meclisleri, gençlerin yerel yönetimlerle etkileşime geçmeleri ve yönetim sürecine aktif olarak katılmaları için bir platform olarak çok önemli bir rol oynamaktadır.

Gençlik meclislerinde o belediyenin yetki alanında ikamet eden gençler yer alabilmektedir. Yaş aralıkları değişiklik göstermekle beraber, çoğu belediyede 15-25 yaş arası gençler gençlik meclislerinin çalışmalarında aktif olarak yer alabilir. Gençlik meclisleri, üniversite kulüp temsilcileri, lise öğrenci temsilcileri, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, siyasi partilerin gençlik kolları temsilcileri ve kent konseyi gençlik meclisi ile çalışmak isteyen gönüllü gençlerden oluşur. Gençlik meclisleri, gençlerin liderlik becerilerini geliştirmelerine, toplumlarına daha etkin bir şekilde katkıda bulunmalarına ve demokratik süreçlere katılmalarına olanak tanır. Yerel, ulusal veya uluslararası olarak faaliyet gösteren gençlik meclisleri, gençlerin fikirlerini dinleyerek politika oluşturma süreçlerine dahil eder ve önerileriyle çözümler üretir.

Gençlik meclisleri, yönetim süreçlerine katılım için farklı yöntemler kullanır. Öncelikle, yerel yönetimler veya sivil toplum kuruluşları tarafından oluşturulan danışma kurullarında veya komitelerde yer alabilirler. Bu platformlar gençlerin fikirlerini alarak karar alma süreçlerine etki etmelerine olanak sağlar. Ayrıca, yerel yönetimler veya kuruluşlar, gençlik meclislerinden seçilen temsilcileri yönetim organlarında görevlendirerek gençlerin çıkarlarını savunmalarını sağlarlar. Gençlik meclisleri ayrıca, yerel veya ulusal düzeyde gerçekleştirilen projelerde ortaklık yaparak yönetim süreçlerine katılabilirler. Bu projeler, gençlerin ihtiyaçlarını belirlemeye ve çözümler üretmeye yönelik olabilir. Bununla birlikte, yönetim organları düzenledikleri etkinliklere veya toplantılara gençlik meclislerini davet ederek gençlerin fikirlerini paylaşmalarını ve karar alma süreçlerine katkıda bulunmalarını sağlayabilirler. Son olarak, yönetim organları ile gençlik meclisleri arasında düzenli iletişim kanalları kurularak gençlerin görüşlerini, önerilerini ve taleplerini iletmeleri sağlanır. Bu yöntemler gençlik meclislerinin yönetim süreçlerine etkili bir şekilde katılımını sağlar.

Gençlik meclisleri, gençlerin liderlik becerilerini geliştirmelerine, toplumlarına daha etkin bir şekilde katkıda bulunmalarına ve demokratik süreçlere katılmalarına olanak tanır.

İYİ YÖNETİŞİM İLKELERİ İLE PARAMETRELERİN İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Parametre	Adillik	Şeffaflık	Hesap Verebilirlik	Katılımcılık	Etkililik	Tutarlılık	Sorumluluk
Belediye misyonu ve/veya vizyonu içerisinde iyi yönetim ifadesi veya (katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik gibi) ilkeleri bulunuyor.	✓	✓	✓	✓			
Belediye, stratejik plan hazırlık sürecinde gençlerin görüşlerini alıyor.		✓	✓	✓	✓		
Belediye, stratejik planı içerisinde iyi yönetim ifadesi veya (katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik gibi) ilkeleri bulunuyor.	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Belediye, stratejik planını hazırlarken kent konseyi yürütme kurulunu davet ediyor, görüşlerini alıyor.				✓			
Belediye ya da kent konseyi, bütçe hazırlarken gençlik meclisini önceden bilgilendirerek katılım için davet ediyor.				✓			
Belediye, bünyesinde kent konseyi gençlik meclisi bulunduruyor.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Belediye, gençler için sosyal alanda kaynak geliştirmeye ilişkin (fon, sponsorluk, burs) projeler gerçekleştiriyor.	✓			✓	✓		✓
Belediye, gençler için yapmış olduğu harcamalara ilişkin ayrıntılı bilgileri kamuoyu ile paylaşıyor.	✓	✓	✓		✓		
Belediye, gençlere yönelik belirli bir periyotla kamuoyu yoklaması/araştırması (anket vb.) düzenleyerek gençlerin görüşlerini alıyor.				✓	✓		✓
Belediye, gençlere yönelik düzenlediği kamuoyu araştırmalarını toplumla paylaşıyor. (internet sitesi, stratejik plan vb. araçlar aracılığıyla)		✓	✓		✓		
Belediye, gençlerin karar alım süreçlerine katılımını ve katkılarını paylaşıyor.		✓	✓				
Belediye, gençlik meclisi ile katılım ve istişare amaçlı görüşmeler yapıyor.				✓			
Belediye, gençlik meclisleriyle düzenlediği toplantıların sonuçlarını paylaşıyor.	✓	✓	✓				
Belediye, internet sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden gençlerin katılımı için imkan sunuyor.				✓			
Belediye, gençlere yönelik kamuoyu araştırması (anket) sonuçlarını değerlendiriyor ve bu yönde bilgilendirme yapıyor.		✓	✓				✓
Belediye, kent konseyi ile düzenlediği toplantıların sonuçlarını paylaşıyor.		✓	✓				✓

Parametre	Adillik	Şeffaflık	Hesap Verebilirlik	Katılımcılık	Etkililik	Tutarlılık	Sorumluluk
Belediyenin gerçekleştirdiği gençlik çalışmalarında stratejik hedefler ve hedefleri ölçmek için göstergeler paylaşıyor.			✓		✓	✓	✓
Belediye gençler için planladığı hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğini kamuoyu ile paylaşıyor		✓	✓				✓
Belediyenin, gençlere yönelik güncel faaliyetleri bulunuyor.					✓		✓
Gençlik meclisi aldığı kararları belediyeye ya da kent konseyine taşıyor ve takip ediyor.					✓	✓	✓
Gençlik meclisinin çalışma yönergesi var ve internetten erişim sağlanabilir.		✓	✓		✓		
Gençlik meclisi çalışmalarını raporluyor ve yayınlıyor.		✓	✓		✓		✓
Gençlik meclisi gençlerin katılımına açık faaliyetler düzenliyor.		✓	✓	✓	✓		✓
Gençlik meclisi temsilcileri yerel yönetimlerin katılımlara açık mekanizmalarına (ihtisas komisyonları vb. gibi) katılıyor.	✓	✓	✓		✓		
Gençlik meclisi, gençlere yönelik belirli bir periyotla kamuoyu yoklaması/araştırması düzenliyor.				✓			
Gençlik meclisi, gençlere yönelik düzenlediği kamuoyu araştırmalarını toplumla paylaşıyor. (internet sitesi, stratejik plan vb araçlar aracılığıyla)		✓	✓				✓
Gençlik meclisi, internet sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden gençlerin katılımı için imkan sunuyor.	✓			✓			
Gençlik meclisinin çalışma yönetmeliğinde ya da misyonu ve/veya vizyonu iyi yönetim ifadesi veya (katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik gibi) ilkeleri bulunuyor.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gençlik meclisinin faaliyetleri güncel, işleyişi aktif.			✓		✓	✓	✓
Gençlik meclisinin internet sitesi, sosyal medya hesabı bulunuyor ve aktif işleyişe sahip.		✓	✓		✓	✓	
Kent konseyi gençler ile ilgili aldığı kararları belediyeye iletiyor.							✓
Kent konseyi gençlere yönelik sunduğu hizmetlerde gençlik meclisinin görüşünü alıyor.	✓			✓	✓		
Yerel yönetim mekanizmaları tarafından gençlik meclisine bütçe ayrılıyor.	✓				✓		✓
Kent konseyi, internet sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden gençlerin katılımı için imkan sunuyor.				✓	✓		
Kent konseyinde gençlik meclisini temsilen bir üye bulunuyor.	✓			✓	✓		✓
Gençlik meclisinin planladığı proje ve faaliyetler dikkate alınarak gençlik meclisinin bütçesi belirleniyor.	✓			✓			
Kent konseyinin faaliyetleri güncel, işleyişi aktif.					✓	✓	✓

BÜYÜKŞEHİR GENÇLİK MECLİSLERİNDE YÖNETİŞİM PROJESİ AMACI

Büyükşehir Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projesi ile amacımız, gençlerin sadece geleceğin değil, bugünün de önemli bir parçası oldukları bilinciyle yerel politikaların toplum ve yönetim tarafından eşit derecede benimsenmesini ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Çalışmamızda, yerel yönetim süreçlerinde dönüşüm kavramının nasıl entegre edildiğini ve gençlik meclislerinin bu süreçteki rolünü vurguladık. Gençlerin yerel yönetişimde temsil, denetim ve karar alma yetkilerini sorguladık, bu mekanizmalara ilişkin en iyi uygulama örneklerini ve karşılaşılan sorunları ele alarak konuya odaklandık.

Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projesi, gençlerin yerel yönetişimdeki etkisini değerlendirmeyi, başarılı uygulamaları paylaşmayı ve iyileştirilebilecek alanları belirleyerek ilgili birimlere geri bildirimde bulunmayı amaçlamaktadır. Değişim yerel düzeyde başlar ve büyük dönüşümler için küçük adımlar atar, bu nedenle gençlerin yönetişimdeki rolü son derece değerlidir ve hayati önem taşır. Hedefimiz, gençlerin katılımıyla daha iyi yönetişim anlayışının yerel düzeyde benimsenmesidir.

Aynı zamanda 2023 yılında Argüden Yönetişim Akademisi ve Gençlik Ağı olarak, Cumhuriyetimizin 100. yılına özel 23 maddelik Gençliğin Manifestosu'nu yayımladık. Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projemiz ile manifestoda söz verdiğimiz “Aktif vatandaşlık bilincinde kamu kaynaklarının doğru kullanımının izlenmesi ve denetlenmesinde, sistemler ve teşviklerin geliştirilmesinde yapıcı ve kurgulayıcı rol üstleneceğiz.” olan 3. maddesine uygun hareket ediyoruz.

Bu proje kapsamında, 30 büyükşehirde gençlik meclisleri aracılığıyla gençlerin yerel yönetişimdeki konumunu belirlemeyi, başarılı uygulamaları yaygınlaştırmayı ve geliştirilmesi gereken alanlar hakkında ilgililere geri bildirimde bulunmayı hedefliyoruz. Bu şekilde, başarılı uygulamaları yaygınlaştırarak iyi yönetişimin gelişimini hızlandıracamızın inanıyoruz.

ARAŞTIRMA METODU

Büyükşehir Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projesi'nde, kriterleri belirlerken hassasiyetle çalıştık. Objektif, net cevapları sağlayacak parametreleri titizlikle belirledik. Bu parametreleri oluştururken Argüden Yönetişim Akademisi'nin OECD ve Birleşmiş Milletler tarafından yenilikçi örnek gösterilen Belediye Yönetişim Karnesi'nden ilham aldık. Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projemizin 2021 karnesinde yer alan 57 kriteri, daha odaklı bir yaklaşım benimseyerek 37'ye indirdik. Bu, bir önceki çalışmamıza göre daha etkili ve odaklı bir yöntem benimsediğimizi göstermektedir.

Ayrıca, 2021 karnesinde kullandığımız metotları da sadeleştirerek geliştirdik. Bunun arkasındaki sebep, vatandaşların verilere ve bilgilere daha hızlı bir şekilde erişmesini sağlamaktır. Bu metodolojiyi seçerken parametre sayısını azalttık ve sonuçları yalnızca 1 ve 0 olarak belirledik. Bu, projemizin daha erişilebilir ve anlaşılır olmasını sağlamaktadır.

Araştırmamızdaki 37 parametreyi, adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımçılık, etkililik, tutarlılık ve sorumluluk gibi ilkelere dayandırdık. Bu parametreleri, karar alma süreci, kaynak kullanımı, hizmet sunumu ve kurumsal işleyiş gibi kritik alanlarla ilişkilendirdik.

Araştırmamızın temelini oluşturan parametreleri ölçmek için 1. metot araştırma yöntemi;

Büyükşehir belediyelerinin internet sitelerinde yayınladığı kaynaklardan elde edilen bilgilere dayanarak, parametrelerin vatandaşlar tarafından incelenmesi ve değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bu değerlendirme süreci, belediye ve kent konseyi internet sitelerinden erişilebilen bilgilere dayanarak gerçekleştirilmiştir.

Bu şekilde belirlenen parametreler, Gençlik Meclislerinde Yönetişim Projesi'nin sonuçlarının doğru ve güvenilir bir şekilde elde edilmesini sağlamıştır.

Araştırmamızdaki 37 parametreyi, adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımçılık, etkililik, tutarlılık ve sorumluluk gibi ilkelere dayandırdık. Bu parametreleri, karar alma süreci, kaynak kullanımı, hizmet sunumu ve kurumsal işleyiş gibi kritik alanlarla ilişkilendirdik.

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

A. Şehirlerin Yönetişim İlkeleri Bazlı Puanları

	Adillik	Şeffaflık	Hesap Verebilirlik	Katılımcılık	Etkililik	Tutarlılık	Sorumluluk	GENEL PUANLAR
Adana	31	39	45	39	45	71	47	38
Ankara	92	83	85	89	100	100	89	89
Antalya	69	50	55	50	55	71	58	49
Aydın	15	11	10	17	14	0	21	14
Balıkesir	23	44	50	44	45	71	42	43
Bursa	69	56	60	56	64	71	63	59
Denizli	62	61	60	56	59	71	63	57
Diyarbakır	23	17	15	17	14	0	21	14
Erzurum	31	28	30	33	27	43	26	24
Eskişehir	38	39	45	44	45	71	42	41
Gaziantep	38	44	45	44	45	57	47	41
Hatay	38	44	45	33	36	57	32	34
İstanbul	38	33	30	56	36	29	42	41
İzmir	92	78	80	89	91	100	84	84
Kahramanmaraş	77	78	80	56	68	71	53	59
Kayseri	38	28	30	39	32	43	32	27
Kocaeli	69	61	65	56	73	86	74	65
Konya	46	39	45	33	41	43	37	35
Malatya	46	44	45	50	50	57	37	41
Manisa	23	11	10	28	18	14	21	19
Mardin	23	17	20	22	18	14	26	19
Mersin	54	33	40	56	55	71	53	43
MuŐla	15	17	20	17	18	29	26	19
Ordu	31	22	25	28	23	29	32	22
Sakarya	38	28	30	44	36	57	37	32
Samsun	31	22	25	17	23	14	26	19
Şanlıurfa	54	44	45	39	50	86	42	38
TekirdaŐ	46	56	60	44	68	71	63	54
Trabzon	38	22	20	28	27	29	26	22
Van	15	11	10	11	5	0	5	5
ORTALAMA	44	39	41	41	43	51	42	38

Her Şehir için detaylı araştırma yapılmıştır. Detaylar için iletişime geöiniz.

B. Şehirlerin İyi Yönetişim İlkeleri Bazında En Düşük Puanları

	Adillik	Şeffaflık	Hesap Verebilirlik	Katılımcılık	Etkililik	Tutarlılık	Sorumluluk
Adana	31	39	45	39	45	71	47
Ankara	92	83	85	89	100	100	89
Antalya	69	50	55	50	55	71	58
Aydın	15	11	10	17	14	0	21
Balıkesir	23	44	50	44	45	71	42
Bursa	69	56	60	56	64	71	63
Denizli	62	61	60	56	59	71	63
Diyarbakır	23	17	15	17	14	0	21
Erzurum	31	28	30	33	27	43	26
Eskişehir	38	39	45	44	45	71	42
Gaziantep	38	44	45	44	45	57	47
Hatay	38	44	45	33	36	57	32
İstanbul	38	33	30	56	36	29	42
İzmir	92	78	80	89	91	100	84
Kahramanmaraş	77	78	80	56	68	71	53
Kayseri	38	28	30	39	32	43	32
Kocaeli	69	61	65	56	73	86	74
Konya	46	39	45	33	41	43	37
Malatya	46	44	45	50	50	57	37
Manisa	23	11	10	28	18	14	21
Mardin	23	17	20	22	18	14	26
Mersin	54	33	40	56	55	71	53
Muğla	15	17	20	17	18	29	26
Ordu	31	22	25	28	23	29	32
Sakarya	38	28	30	44	36	57	37
Samsun	31	22	25	17	23	14	26
Şanlıurfa	54	44	45	39	50	86	42
Tekirdağ	46	56	60	44	68	71	63
Trabzon	38	22	20	28	27	29	26
Van	15	11	10	11	5	0	5
BELEDİYE SAYISI	5	6	2	7	0	6	4

Her şehir için detaylı araştırma yapılmıştır. Detaylar için iletişime geçiniz.

C. Şehirlerin İyi Yönetişim İlkeleri Bazında En Yüksek Puanları

	Adillik	Şeffaflık	Hesap Verebilirlik	Katılımcılık	Etkililik	Tutarlılık	Sorumluluk
Adana	31	39	45	39	45	71	47
Ankara	92	83	85	89	100	100	89
Antalya	69	50	55	50	55	71	58
Aydın	15	11	10	17	14	0	21
Balıkesir	23	44	50	44	45	71	42
Bursa	69	56	60	56	64	71	63
Denizli	62	61	60	56	59	71	63
Diyarbakır	23	17	15	17	14	0	21
Erzurum	31	28	30	33	27	43	26
Eskişehir	38	39	45	44	45	71	42
Gaziantep	38	44	45	44	45	57	47
Hatay	38	44	45	33	36	57	32
İstanbul	38	33	30	56	36	29	42
İzmir	92	78	80	89	91	100	84
Kahramanmaraş	77	78	80	56	68	71	53
Kayseri	38	28	30	39	32	43	32
Kocaeli	69	61	65	56	73	86	74
Konya	46	39	45	33	41	43	37
Malatya	46	44	45	50	50	57	37
Manisa	23	11	10	28	18	14	21
Mardin	23	17	20	22	18	14	26
Mersin	54	33	40	56	55	71	53
Muğla	15	17	20	17	18	29	26
Ordu	31	22	25	28	23	29	32
Sakarya	38	28	30	44	36	57	37
Samsun	31	22	25	17	23	14	26
Şanlıurfa	54	44	45	39	50	86	42
Tekirdağ	46	56	60	44	68	71	63
Trabzon	38	22	20	28	27	29	26
Van	15	11	10	11	5	0	5
BELEDİYE SAYISI	5	0	1	2	0	19	3

Her şehir için detaylı araştırma yapılmıştır. Detaylar için iletişime geçiniz.

GENEL DEĞERLENDİRME

Araştırma doğrultusunda 30 büyükşehir 37 parametre yardımıyla incelenmiştir. Bu parametreler süreç olarak hizmet sunumu, karar alma, kaynak kullanımı ve kurumsal işleyiş olarak dörde ayrılabilir. Ek olarak bahsi geçen parametreler yönetişimin yedi ilkesi olan adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, etkililik, tutarlılık ve sorumluluk ilkeleri yönünden de değerlendirilebilir.

Şehirlerin süreçlerle ilgili olan parametreler tarafından değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

SÜREÇ	2021	2022	Hesap Verilebilirlik
Hizmet Sunumu	22	35	% 59
Karar Alma	28	37	% 32
Kaynak Kullanımı	23	38	% 65
Kurumsal İşleyiş	24	42	% 75

Bu tabloya göre,

- Süreçlerin hepsinde bir önceki seneye göre gelişme görülmektedir.
- En çok gelişme gösteren süreç %75 ile kurumsal işleyiştir.
- 2021 senesinde en yüksek yüzdeli süreç karar alma iken 2022 senesinde bu süreç kurumsal işleyiştir.
- Hizmet sunumu iki senede de en düşük yüzdeye sahip süreç olmuştur.

Süreçlere ek olarak parametreler, yönetişimin yedi ilkesi doğrultusunda da değerlendirilmiştir. Bu tabloya göre elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

İlke	Ortalama Yüzde
Adillik	% 44
Şeffaflık	% 39
Hesap Verebilirlik	% 41
Katılımcılık	% 41
Etkililik	% 43
Tutarlılık	% 51
Sorumluluk	% 42

Bu tabloya göre,

- En çok puanı alan %51 ile tutarlılık olmuştur.
- En az puanı alan %39 ile şeffaflık olmuştur.
- İller bireysel olarak değerlendirildiğinde illerin genel olarak en çok puan aldıkları ilkenin tutarlılık olduğu görülmektedir. 30 büyükşehir belediyesinin 19'u en çok puanı bu ilkeyle ilgili olan parametrelerden almıştır.
- İllerin en az puan aldığı ilke ise katılımçılık olmakla birlikte diğer ilkelerle olan fark çok fazla değildir.

Son olarak önceden verilen tablolardan da görülebileceği üzere parametreler il bazında değerlendirilmiştir.

	2021	2022	Artış Oranı (%)
Genel Ortalama	%27	%38	%40
2021 Senesinde En Yüksek Puan Alan İlk Beş İl ve Bu İllerin İki Senedeki Yüzdeleri	1. Bursa (%68)	Bursa (%59)	-%13
	2. Adana (%61)	Adana (%38)	-%38
	3. Balıkesir (%45)	Balıkesir (%43)	-%0.1
	4. Ankara (%41)	Ankara (%89)	%117
	5. Antalya (%40)	Antalya (%49)	%0.2
2022 Senesinde En Yüksek Puan Alan İlk Beş İl ve Bu İllerin İki Senedeki Yüzdeleri	Ankara (%41)	1. Ankara (%89)	%117
	İzmir (%39)	2. İzmir (%84)	%115
	Kocaeli (%32)	3. Kocaeli (%64)	%100
	Bursa (%68)	4. Bursa (%59)	-%13
	Kahramanmaraş (%14)	5. Kahramanmaraş (%59)	%321
İyi Yönetişim İfadesi Bulundurma Oranı	%77	%100	%29
Gençlik Meclisi Bulundurma Oranı	%60	%73	%22

Yukarıdaki tabloya ve yapılan değerlendirmelere göre aşağıdaki bazı sonuçlar çıkarılabilir:

- Şehirlerin ortalama yüzdesi %38'dir, 2021'de bu değer %27 olarak hesaplanmıştır.
- Hiçbir parametre 0 almamıştır, bu da gösterir ki her bir parametreyi gerçekleştiren en az bir il bulunmaktadır. Ancak 6-25-26 numaralı parametrelerin gerçekleştirilme oranı %1 olarak ölçülmüştür.
- En çok puanı alan parametre %100 ile 3 numaralı parametredir. Bu sonuca göre 30 büyükşehir belediyesinin hepsinin stratejik planlarında en az bir tane iyi yönetim ifadesi geçmektedir. 2021 senesinde bu değer %77 olarak not edilmiştir.
- Ankara (%89), İzmir (%84), Kocaeli (%64), Bursa (%59) ve Kahramanmaraş (%59) büyükşehir belediyeleri ilk beş sırada yer almıştır. 2021 senesinde bu iller

- Bursa (%68), Adana (%61), Balıkesir (%45), Ankara (%41), Antalya (%40) olarak kaydedilmiştir. Ankara iki senede de ilk beşte yer alan tek şehirdir.
- İllerin gençlik meclisi bulundurma oranı %73 olarak hesaplanmıştır. 2021 senesinde bu değer %60 olarak ölçülmüştür. Bu noktada bir gelişme kat edildiği görülmektedir.

Bu değerlendirmeler yapılırken araştırma metot sayısının geçen seneye kıyasla değiştiği ve toplam parametre sayısında azalmaya gidildiği akıldan çıkarılmamalıdır. Bu değişikliklerin genel sonuca nasıl bir etki ettiği bu araştırma kapsamında değerlendirilmemiş olsa da adil bir karşılaştırma olması açısından yapılan değişikliklerin bir kez daha hatırlatılmasında fayda olduğu tarafımızca düşünülmektedir.

İYİ ÖRNEKLER

Çalışmamızın en önemli işlevlerinden biri yerel yönetim mekanizmaları ve gençlik meclislerinin iyi yönetim ilkelerini benimseyerek yerel politikalar üreten ve eylemler gerçekleştiren iyi örnekleri paylaşmak ve ilham kaynağı olmasını sağlamaktır.

Argüden Akademi Gençlik Ağı Gençlik Meclislerinde Yönetişim ekibi olarak yerel yönetimler konusundaki iyi örneklerin ülkemizden verilmesini değerli buluyoruz. Biz; çok değerli ve örnek teşkil edebilecek bu uygulamalara yer vererek iyi örneklerin yaygınlaşmasını, görünürlüğü artmasını, yeni modeller geliştirilmesini ve yerel yönetimler arasında işbirlikleri artması açısından faydalı olacağını varsayıyoruz.

Belirli periyot aralığı içerisinde yapılan bu çalışma sırasında haberdar olmadığımız veya atladığımız örnekler mevcut olabilir. Bu kapsamda bize destek olmak isterseniz, lütfen yereldaki iyi uygulamalarınızı bizimle belediye.genclik.yonetisim@gmail.com adresine göndererek paylaşın ve veri tabanımızı geliştirmemize yardımcı olun.

A. Başkent Gençlik Meclisi-Yerelde Gençlerin Aktif Katılımı Çalıştayı

Ankara Kent Konseyi bünyesindeki Başkent Gençlik Meclisi, Ankara'daki 15-30 yaş aralığındaki tüm gençlerin bir araya gelip kendini ve kentini geliştiren yerelde var olan problemlere yerel katılımçılık yoluyla çözümler üretiyor. Başkent Gençlik Meclisi, gençlerinin yaşamın her alanında güçlenmesini sağlayan mekanizmalar bütünü olarak yapılarını tanımlıyor. Başkent Gençlik Meclisi'nin iyi yönetim uygulamaları arasında görünür kılan örneklerinden biri de; 25 Kasım 2022'de düzenlenen Başkent Gençlik Meclisi'nin paydaşı olduğu Yerelde Gençlerin Aktif Katılımı Çalıştayı'dır. Çalışmamızın gençler özelinde başat hedeflerinden ve iyi yönetişimin en değerli işlevlerinden olan katılımçılık, bu çalıştay ile gençleri başkentte söz sahibi konuma getirmeyi amaçlanmıştır. Başkent gençlerinin iştiraki ile katılımın dijital araçlarını kullanarak e-katılım ve e-demokrasi'ye yeni bir bakış açısı sunulma yönünde çalışmalar

gerçekleştirilmiş. Başkent Gençlik Meclisi modelinin değer üretmesi ve sürdürülebilir bir gelecek imkanı sunmasına yönelik hedefler hayata geçirilirken aynı zamanda gençlerin katılımının artırılmasına imkan sunulmuş.

B. İzmir Büyükşehir Belediyesi-Demokratik Katılımda Gençlerin Rolü Konferansı

İzmir Büyükşehir Belediyesi, 13 Mart 2022 tarihinde Demokratik Katılımda Gençlerin Rolü Konferansı ile gençlerin politika yapım süreçlerindeki rolünün önemini vurgulayan bir çalışmaya imza atmış. Bu konferans İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin dönemin en genç meclis üyesi Sultan İpekli'nin ve İzmir Gençlik Meclisi üyelerinin katılımı ile gerçekleşmiş. İzmir Gençlik Meclisi'ne üye gençler ve meclis üyesi Sultan İpekli ortak geliştirmeye yönelik, genç yurttaşların demokratik katılımı nasıl daha etkin rol alabileceklerine dair fikir ve örnekler üzerinde tartışmış.

C. SALTO Youth

Avrupa Komisyonu'nun Eğitim Stratejisinin bir parçası olarak **SALTO-YOUTH**, gençlik çalışanları ve gençlik liderleri için öğrenme kaynakları sağlar ve Avrupa Komisyonu'nun **Erasmus+** Gençlik Programı çerçevesinde kuruluşları ve Ulusal Ajansları desteklemek için eğitim ve iletişim kurma faaliyetleri düzenler.

Salto'da çalışma yaparken, çalışmalarında yönetişimin önemini vurgular. Buna göre, gençlerin katılımının etki alanı farklı kapsamları içerir, yani bireysel ve yerel düzeylerden başlayarak ulusal ve uluslararası düzeylere kadar yayılabilir. Katılım, güç dengesini değiştirebilir ve karar alma süreçlerini gençlerle geleneksel karar vericiler arasında paylaşır.

Yönetişimi ve ilkelerinin önemini vurgulayan Roger Hart'ın Katılım Merdiveni; gençlerin projelere, kuruluşlara veya toplumlara farklı derecelerde katılımını değerlendiren bir modeldir.

Katılım Merdiveni'nde yönetim ilkeleri, gençlerin katılımı ve etkileşimi üzerine odaklanılmıştır. Gençlerin, istişare süreçlerinde yer almak, görüşlerini ifade etmek ve karar alma süreçlerine katılmak gibi haklara sahip olduğunu vurgularlar. Özellikle gençlik katılımı, şu üç önemli ilkeyi içerir:

- 1. Katılımın Sürekli Olması:** Gençlerin katılımı, tek seferlik etkinliklerden ziyade sürekli bir süreçtir. Karar alma süreçlerine sürekli olarak katılımı kapsar.
- 2. Çok Düzeyli Katılım:** Gençlerin katılımı, bireysel ve yerel düzeyden başlayarak bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeylere kadar yayılabilir. Bu, gençlerin farklı platformlarda etkin bir şekilde temsil edilmesini sağlar.
- 3. Güç Paylaşımı:** Gençlik katılımı, genellikle güç dengesini değiştirerek, karar alma süreçlerinde yetişkinlerle gençler arasında güç paylaşımını teşvik eder.

Roger Hart'ın Gençlik Katılım Merdiveni, gençlerin katılımını sekiz seviyede tanımlayan bir model sunar. En alt seviyelerde gençlerin katılımı manipölasyon, dekorasyon ve göstermelik olabilirken, en üst seviyelerde gençler karar alma süreçlerini başlatır ve yönetirler.

Bu yaklaşımlar, gençlik katılımının önemini vurgularken, Roger Hart'ın çalışmaları gençlerin günlük yaşamlarını anlamaya ve katılımını teşvik etmeye odaklanmıştır. Hart'ın merdiveni, gençlik çalışanlarına ve karar vericilere gençlerin katılım sürecini planlamaları ve değerlendirmeleri için bir rehberlik aracı sağlar.

SALTO 2022 Genç Katılımcılık-Our Space-For Our Better Future Projesi

SALTO 2022 Genç Katılımcılık Ödülü'nü, "Our Space-For Our Better Future" Projesi almış. Bu proje ile Gürcistan Gençlik Merkezi'ndeki gençler Gürcistan'ın yerel düzeydeki kuruluşları ve belediyenin iştiraki ile çalışmalar düzenleyerek kırsal bölgelerindeki gençlerin sesi olmayı hedeflediler. Düzenledikleri çevrim içi ve fiziki eğitim ve çalışma alanlarıyla yerelde genç halkı bir araya getiren ve aktif vatandaşlık yönünde harekete geçiren bir topluluk yaratmayı başardılar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gençlik Meclislerinde Yönetişim Araştırmamızda Türkiye'deki büyükşehirlerdeki gençlik meclislerinin yönetim kalitesini çeşitli göstergeler ile inceledik. Türkiye'nin siyasi iklimindeki dalgalanmalar nedeniyle geçmişte gençlerin lise ve üniversitelerde siyasal alandan uzaklaşmalarına yönelik bir ortam varken; bugün uzaklaştırma/dışlama değil katılımı sağlama yönünde adımlar atılıyor.

Yönetişimin en önemli unsurlarından biri; katılımı sağlamaktır. Bu noktada gençlerin katılımına yer açmak değerli görülüyor. Katılım, yalnızca seçimler, referandumlar ile sınırlı değil; politika ve faaliyetlerin oluşturulması, gerçekleştirilmesi aşamasında da katılımı sağlayacak zeminin oluşturulması gerekiyor. Katılım sağlanamadığında gençler ile karar alma organları arasında bağlantısızlığın yarattığı sorunlar ortaya çıkıyor.

Çalışmamız neticesinde gençlerin yerel yönetim organları ile desteklenen karar alma süreçlerine katılım oranlarının yüksek olmadığını söyleyebiliriz. Bunun nedenlerinden biri de gençlerin katılım mekanizmaları hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması gösterilebilir. Gençlerin çoğunlukla gençlik meclislerinin varlığı, işlevi ve katılımının nasıl sağlanacağı hakkında bilgi sahibi olmadığı gözlemlenmektedir.

Araştırmamız esnasında gençlerin gençlik meclislerine ilişkin bilgi edinmek istediklerinde Gençlik Meclislerinin internet sitelerine başvurmaları halinde yeterli bilgiye ulaşabilecekleri içeriğin olmadığına farkına vardık.

Belediyeler ile gençlik meclislerinin hareket, bildiri ve kazanımlarının internet üzerinden erişime ve değerlendirmeye açık olmasının, iyi yönetim ilkelerinden şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirliğin sağlanmasına katkı sunarken olumlu bir rol üstleneceğine dair görüşümüzü ortaya koyuyoruz.

Araştırmamızda, belediyelerin stratejik planlarında gençler için hedefler bulunduğuna dair oran %56,7 olduğu gözlemlenmiştir. Buna karşın belediyelerin,

gençlik meclisinin önerilerini belirterek stratejik planı paylaşma oranı %20'dir. Bu eşleniksizlik bize teorik olarak içerilen ile uygulama pratiğindeki uyumsuzluğu göstermektedir. Gençlerin katılımının iyileştirilmesi için gençlerin sunacağı önerilerin dikkate alınması ve bunun somut olarak gösterilmesine ihtiyaç duyuyoruz.

Gençlik Meclislerinde Yönetişim Araştırmamızın ilkini ortaya koyduğumuz 2021 yılında büyükşehirlerde iyi yönetişimi ölçeklendirdiğimiz göstergelerimiz sonucu %27 olarak hesaplanırken bu çalışmamızda aynı gösterge %38 olarak karşımıza çıkmaktadır. 2021 yılındaki araştırmamızda ilk beşte yer alan büyükşehirlerimiz sırasıyla; Bursa (%68), Adana(%61), Balıkesir (%45), Ankara (%41), Antalya (%40) olarak kaydedilmiştir. 2022 yılında yinelenen Gençlik Meclislerinde Yönetişim Araştırmamızın verilerine göre ilk beşte yer alan büyükşehirlerimiz sırasıyla; Ankara (%89), İzmir (%84), Kocaeli (%64), Bursa (%59) ve Kahramanmaraş (%59) olarak kaydedilmiştir.

2022 yılının verilerine göre, büyükşehir belediyelerinin tüm süreçlerinde 2021'e göre artış gözlemlenmiştir. Özellikle karar alma sürecinde %32'lik bir artış, gençlerin aktif katılımı konusunda umut verici bir gelişmedir. Araştırmada, 30 büyükşehir belediyesinin tamamının stratejik planlarında en az bir yönetişim ilkesine yer verdiği görülmektedir. Bu, yerel yönetimlerin yönetişim anlayışına açık olduğunu ve gelişmeye yönelik adımlar attığını göstermektedir. Fakat bu durum 2021 yılında yapılan araştırmaya göre, yerel yönetim organlarıyla desteklenen karar alma süreçlerinde gençlerin katılım oranı yüksek değildi. Bunun temel sebebi olarak gençlerin katılım mekanizması hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları kanısına varılmıştır. Ancak, 2022 yılı araştırması sonuçlarına göre gençlerin gençlik meclislerine olan ilgisinin arttığı ve bilgiye daha fazla erişim sağlandığı anlaşılmaktadır.

Büyükşehirlerdeki kent konseyleri ve gençlik meclislerinin kurulma oranının yüksek olmasına rağmen, bu yapılanmaların iyi yönetişim ilkelerine tam olarak uyum sağlayamadığı çıkarılmaktadır. Bununla birlikte, gençlik meclislerinin kurulması, gençlerin yerel karar alma süreçlerine katılımını artırma açısından son derece önemlidir. Gençlerin yerel yönetimlerde aktif katılımını sağlamak ve güçlendirmek için yerel ve ulusal düzeyde katılımın sınırlarının genişletilmesi ve kolaylaştırılması yönünde uygulamalar geliştirilmesi gerekmektedir. 2022 yılında elde edilen bulgular, gençlerin yerel yönetim süreçlerine katılımını artırmak ve yönetişimi güçlendirmek adına olumlu adımların atılmıştır.

Araştırmamızda görülmüştür ki büyükşehirlerde kent konseyleri ve gençlik meclislerinin yüksek oranda varlığı tespit edilmiştir. Ancak bu yapılanmaların iyi yönetişim ilkelerince tam olarak başarılı olup olmadığı sorusu halen mevcuttur. Buna karşılık gençlik meclislerinin oluşturulmasını, gençlerin yerelde karar alma süreçlerine katılımı noktasında yerel yönetim reformlarının somut bir adımı olarak önemsiyoruz ve yapılanmanın geliştirilebilirliği ile ilgileniyoruz.

Ortalama puan %27'den %38'e yükselmiş ve gençlik meclisi bulundurma oranında da artış görülmüştür. Ancak katılımçılık ve şeffaflık ilkelerinde hala iyileştirmeye ihtiyaç vardır. Bu noktada, Gençliğin Manifestosu'nun **23. maddesi** önemli bir başlangıç sunmaktadır. "Gücümüzün farkında olarak, Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında azim, yetenek, emek ve eylemlerimizi; toplum olarak demokrasi anlayışımızı ilerletmek, daha iyiyi bulmak ve değişime öncü olmak umudu ve kararlılığı ile gerçekleştireceğiz." Bu ilke, gençlerin yönetim süreçlerinde etkin bir şekilde yer almasını ve toplumsal değişime öncülük etmesini teşvik etmektedir.

Ayrıca, Gençliğin Manifestosu'nun **20. maddesi** de önemli bir vurgu yapmaktadır. "Hayatı birlikte yaşadığımızı, hoşgörünün ve dengenin yaşam kalitemiz için vazgeçilmez olduğunu bilerek farklılıklara saygı duyduğumuzu ifade eder. Cinsiyet, din, dil, ırk, politik görüş farkı gözetmeksizin birlikte daha iyi yaşamak üzere ayrımcılığın olmadığı, emeğin her noktada değer gördüğü bir dünya için çalışacağız." Bu ilke, gençlik meclislerinin ve yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde çeşitliliği ve kapsayıcılığı teşvik etmesi gerektiğini vurgular.

Sonuç olarak, 2022 yılındaki verilere göre büyükşehirlerdeki gençlik meclislerinin yönetiminde genel olarak bir gelişme fark edilmiştir. Ancak katılımçılık ve şeffaflık ilkelerinde hala iyileştirmeye ihtiyaç vardır. Bu iyileştirmeler, Gençliğin Manifestosu'nun belirttiği değerler doğrultusunda yapılmalıdır. Ayrıca, Gençliğin Manifestosu'nun **10. maddesi** olan "Herkesin kendi ülkesinde insanca yaşama kavuşmasına destek veren 'Yurtta barış, dünyada barış.' anlayışıyla çalışacağız." ilkesi, gençlerin yerel yönetimlerdeki katılım ve yönetim süreçlerini desteklemektedir. Bu ilke, gençlik meclislerinin ve yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde barış ve insanca yaşamı teşvik etmektedir.

Gençlerin politika yapım süreçlerine katılımını sağlamak adına yerel ve ulusal düzeyde katılımın sınırlarının genişletilmesi ve kolaylaştırılması yönünde yönetmeliklerin ve uygulamaların yeniden gözden geçirilmesine ve düzenlenmesine ihtiyaç duyuyoruz.

“

Yaşam Kalitesi
ve Sürdürülebilir
Gelecek için,
Atatürk'ün
Biz Gençlere
Emanet Ettiği
Cumhuriyete
Sözümüz Var!

QR koda tıklayarak
ya da kodu
telefonunuzla
taratarak Gençliğin
Manifestosu'nu
inceleyebilir ve
imzalayabilirsiniz.

